

KKI

4:1

FIFA WORLD CUP Qatar 2022

Bojkottálni vagy sem –
Hogyan ítélik meg a
2022-es katarai labdarúgó-
világbajnokságot a világban?

KKI 4:1

A Külügyi és Külgazdasági Intézet időszaki kiadványa

Kiadó:

© Külügyi és Külgazdasági Intézet, 2022.

Szerkesztő:

Molnár Tamás Levente – Külügyi és Külgazdasági Intézet

Szerzők:

Szalai Máté – Ca' Foscari Egyetem (Marie Skłodowska-Curie Cofund program)

Molnár Tamás Levente – Külügyi és Külgazdasági Intézet

Fejérdy Gergely – Külügyi és Külgazdasági Intézet

Soltész Béla – Külügyi és Külgazdasági Intézet

Szöveggondozás:

T-Kontakt Kft.

Tördelés:

Lévárt Tamás

Illusztráció:

<https://digitalhub.fifa.com>

Jelen elemzés és annak következtetései kizárólag a szerző magánvéleményét tükrözik, és nem tekinthetők a Külügyi és Külgazdasági Intézet, a Külgazdasági és Külügyminisztérium, illetve Magyarország Kormánya álláspontjának

A sorozatban eddig megjelent kiadványok

2022/19. [Hogyan értékelhető az idei G20-csúcstalálkozó?](#)

2022/18. [Mi jellemzi a Kína és Észak-Korea közötti kapcsolatrendszer?](#)

2022/17. [Milyen soft power vonzerőt képvisel Ázsia?](#)

Régebbi számaink elérhetőek a [KKI](#) honlapján.

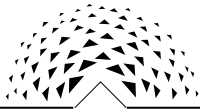
A Külügyi és Külgazdasági Intézet 4:1 című sorozatában négy kutató válaszol röviden ugyanarra – a nemzetközi politikát és gazdaságot érintő – kérdésre. Célunk a magyarországi tudományos viták elindítása és a szakértők közötti párbeszéd elősegítése. E számunkban a következő kérdésre kerestük a választ: *„Bojkottálni vagy sem – Hogyan ítélik meg a 2022-es katari labdarúgó-világbajnokságot a világban?”*

SZALAI MÁTÉ

A katari politikai vezetés pontosan tudta, hogy a világbajnokság megszervezésével járó rivaldafény egyszerre lehetőséget és kockázatot is jelent. Az elmúlt hetekben és hónapokban az országot és annak kormányát ért bírálatok ténye és témái (a [vendégmunkások](#) és a [szexuális és nemi kisebbségek helyzete](#), a [korrupció kérdése](#) vagy a konzervatív jogi és kulturális szabályok megléte) önmagukban nem voltak meglepőek, talán csak azok intenzitása. Ugyanakkor még ennek tudatában is a katari vezetés számára minden valószínűség szerint megéri a labdarúgó-világbajnokság megszervezése.

Egyrészt az ideai VB nem az első olyan esemény, amely során Katar és más Öböl menti államok nemzetközi bírálatok keresztüzébe kerülnek. A 20. század végétől Doha az Egyesült Arab Emírségekhez, Szaúd-Arábiához, Ománhoz, Kuvait-hoz és Bahreinhez hasonlóan egyre nyitottabbá vált a nemzetközi világra, amelyet a globalizáció előnyeiből való részesedés mellett a diverzifikáció igénye is hajtott. A monarchiák vezetése ugyanis tisztában van vele, hogy a kőolaj- és földgázipartól való függetlenedésük és egyéb szektorok fejlesztése elképzelhetetlen a külföldi jelenlét és befektetések nélkül. Az ebből fakadó természetes verseny az Öböl menti kisállamok között érdekeltté tette őket abban, hogy nemzeti imázsukat a pénzügyi szolgáltatások, a légiforgalom, a turizmus, vagy éppen a sport területén végzett fejlesztésekhez kössék. Ezek a lépések a láthatóság növekedésével és így elkerülhetetlenül kritikák erősödésével is járt. Ezekhez a bírálatokhoz – mint szükséges rosszhoz – az Öböl-államok többé-kevésbé hozzászórtak, és igyekeznek minimalizálni az azokból adódó károkat.

Másrészt Katar számára ugyan természetesen nagyon fontos a nemzetközi imázs építése (különösen az ország kiszolgáltatott geopolitikai helyzete miatt), a hangsúly a külföldi elitekkel való kapcsolatépítésre került, nem az általános közvélemény alakítására. A katari politikai kultúrából, a Nagy-Britanniával ápolott kvázi posztkoloniális kapcsolati múltból és a nemzetközi politika értelmezéséből is adódik, hogy az ország külpolitikájában a kormányközi kapcsolatok mellett az elitek közötti kapcsolatok ápolása legalább olyan fontos szerepet játszik. A megfogalmazott bírálatok nem veszélyeztetik Katar már kivívott státuszát a nemzetközi térben: az ország hivatalosan a [NATO](#) kiemelt partnere és [az Egyesült Államok](#) nem NATO-tag szövetségese, és ugyan külpolitikájában nem teljesen

illeszkedik a nyugati érdekekhez (lásd például [a Hamasz megítélése](#)), diplomáciai és [közvetítő tevékenységével](#) jótékony hatással van az amerikai és az európai külpolitikára.

A labdarúgó-világbajnokság megrendezése a kritikák ellenére is kiváló lehetőséget biztosít arra, hogy Doha ezt a tevékenységet folytassa, ezt a lehetőséget pedig már a sportesemény első napjaiban képes volt kihasználni. Tamím ibn Hamad Ál Száni emírnek [sikerült egy kézfogást megszerveznie](#) Recep Tayyip Erdoğan török elnök és Abdul-Fattáh asz-Szíszi egyiptomi elnök között. A két politikus nyolc éve nem találkozott egymással, a köztük lévő kapcsolatok normalizálása pedig biztonságpolitikai szempontból érdekében áll Katarnak.

Harmadrészt a katari [társadalom és állam közötti kapcsolatokra](#) a nemzetközi kritikák kevésbé hatnak. Az ország 300 ezer állampolgára magas életszínvonalon él (osztálytagoltságról nem is igazán beszélhetünk), nagy részük családi vagy törzsi kapcsolatokon keresztül kötődik az uralkodócsaládhoz, többségük pedig feltehetően a kormányhoz képest is konzervatívabb világnézettel rendelkezik. Ráadásul a liberálisabb életmódot folytatni kívánó katari állampolgároknak megvan a pénzügyi lehetősége más, például nyugati országokban hosszabb időt eltölteni. Sokuk körében kialakult a hazai és külföldi tér morális elválasztása is – otthon támogatják a konzervatív értelemben vett társadalmi rendet, de külföldön előszeretettel élnek a szabadabb légkör jelentette lehetőségekkel.

Részben ennek köszönhetően semmi jel nem mutat arra, hogy a katariak egyetértenének az országot ért bírálatokkal, sőt: az alkoholfogyasztás utolsó pillanatos korlátozása például feltehetően támogatást élvez a társadalomban, mint ahogy számos más muszlim szurkolói közösség körében is. Ráadásul az alkoholfogyasztás lehetősége a lelátókon [nem fonódott annyira össze a labdarúgással](#), mint amennyire azt a nyugati közvélemény érzékeli – a világbajnokságok történetében a 2006-os volt az első, ahol a stadionokban nem volt alkohorra vonatkozó tilalom, az UEFA Bajnokok Ligája mérkőzéseken pedig csak 2018-ban változott meg ez a hozzáállás.

Egy további szempont, hogy – némiképp paradox módon – Katar az őt ért bírálatokon keresztül igyekszik kontrasztba kerülni a szomszédos országokkal, ami előnyére válhat a velük folytatott politikai és gazdasági versengés terén. Lehetséges, hogy a nyugati szokások alapján a katari kultúra és társadalom szélsőségesen konzervatívnak tűnhet, azonban a Perzsa-öböl más országaival összehasonlítva már egy rugalmasabb rendszer képe rajzolódik ki. A nők fejkendőviselési kötelezettsége kulturális, és [nem jogi jellegű](#), szemben mondjuk Iránnal vagy 2018-ig Szaúd-Arábiával. A külföldi munkavállalók jogai ugyan erősen korlátozottak, de az elmúlt években bevezetett és a Nemzetközi Munkaügyi Szervezettel koordinált [változtatások következtében](#) regionális összehasonlításban az ország az élre ugrott, többek között a sokak által bírált kafala-rendszer átalakításával, a minimálbér bevezetésével, vagy a jogi segítséghez való hozzáférés erősítésével.

Való igaz, hogy az azonos neműek közötti szexuális aktus tiltott (mint ahogy a házasságon kívüli szexuális kapcsolatok minden formája is), és akár halálbüntetéssel is szankcionálható, a régió más államaival szemben Katar

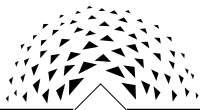
[nem végzett ki senkit ilyen cselekedetért](#). Ráadásul Katar 2001 és 2021 között [mindössze egy embert végzett ki](#) (emberölés miatt), miközben [csak egy év alatt, 2021-ben ugyanez a szám](#) Irán esetében 314 fő volt, Szaúd-Arábiában 65, de Irakban is 17 (az Egyesült Államokban 11). Ráadásul Rijád 2022 novemberében, a világbajnokság kezdetének időszakában [két hét alatt 17 főt](#) végzett ki.

Végül, de nem utolsósorban, Katar számára mentőövet jelenthet a nemzetközi vitákban, hogy rengeteg, a nemzetközi média által felkapott, részben jogos nyugati kritika tartalmaz iszlamofóbiára, az arabokkal szembeni előítéletekre építő elemeket vagy tévedéseket. Egy [francia hetilap szakállas terroristának](#) ábrázolta a katari focistákat, a [közösségi médián keresztül](#) pedig rengeteg helyi szokás pontatlanul, felnagyítottan kerül a nyilvánosság elé. A [DW által készített tényellenőrzés](#) szerint a nyugati médiában keringő, eredetileg az Amnesty International egyik jelentéséből és a The Guardian egyik cikkéből származó számok az építkezéseken meghalt 15 000 és 6500 munkásról tévesek, és a 2010 óta az országban meghalt összes külföldire vonatkoznak. Ugyan a katari hatóságok által hivatalosan elismert három halálozás is valószínűleg hamis adat, kétségtelen, hogy a nyugati közvélemény ellenőrzés nélkül átvette a túlzó számokat, amely [számos szakértő szerint](#) az iszlámot és a keleti kultúrákat barbárnak vagy középkorinak tekintő orientalista hagyományokra épül.

MOLNÁR TAMÁS LEVENTE

Európából szemlélve a dolgokat kevésbé tűnik úgy, hogy a 2022-es katari labdarúgó-világbajnokság előtti közhangulatot a közösen megélt sportélmény feszült várakozása jellemezné. Ezért kisebb mértékben a sportesemény időzítése is felelős, hagyományosan a nyár közepén megrendezésre kerülő világtornára ezúttal érhető okokból – a katari elviselhetetlen nyári melegre való tekintettel – télen kerül sor. Az észlelt ignoranciáért nagyobb mértékben pedig az a kialakult helyzet felel, hogy a különböző kultúrák közötti hídként is funkcionáló globális sportünnepre való készülés helyett inkább nemzetközi széthúzás és morális vádaskodás tapasztalható.

Németországban már a kezdetek kezdetén rendkívül kritikus volt a közhangulat a FIFA 2010-es azon döntésével szemben, hogy a világbajnokság rendezésének jogát Katar kapja. Az ország legnépszerűbb lapja, a bulvár *Bild* egyenesen [„Katarstrophe”-nak](#) nevezte, hogy a „FIFA eladta a vb-t a sejkeknek”. Ország-szerte jelenleg több mint 200 kocsmá csatlakozott a vb közvetítését bojkottáló [#KeinKatarInMeinerKneipe mozgalomhoz](#). Számos német város, így Berlin, München, Hamburg vagy Hannover mondott le a közterületeken ilyenkor szokás nyilvános közvetítésekről. Szinte nem lehet olyan német médiaterméket említeni, amely ne foglalkozott volna intenzíven az elmúlt tíz évben a katari vendégmunkások munkajogi helyzetével, beleértve az olyan kritikus riportokat is, mint a [Deutsche Welle fact checkje](#) az építkezéseken életüket veszített munkások számáról.

Diplomáciai fronton az eddigi legkritikusabb közleményt Nancy Faesar (SPD) belügyminiszter jegyzi. A politikus idén októberi katari látogatása előtt úgy [fogalmazott](#) nyilatkozatában, hogy a vb-rendezés jogának „odaítélése [Katarnak] a szövetségi kormány számára totálisan nehéz” ügy, a jövőben pedig szerencsésnek tartaná, ha a rendezés jogát nem olyan országoknak adnák, amelyek nem tartják be az emberi jogi és a fenntarthatósági kritériumokat. Faesar ezután elrepült Dohába, ahová magával vitte Benjamin Näßlert, közismert nevén Mr Gay Germany-t is. Az LGBTQ+ emberek jogai azután merültek fel ismét, hogy a [ZDF dokumentumfilmjében](#) Khálid Szalmán katari vb-nagykövet a homoszexualitást „agybajnak” nevezte. Számos nyugati ország kért biztonsági garanciákat a katari kormánytól állampolgáraik épségének szavatolásáért. Leon Goretzka, az FC Bayern München és a nemzeti válogatott játékosa pedig [„egy másik évezredből való emberképnek”](#) nevezte a nyilatkozatot.

Faesar és Goretzka kijelentéseivel vélhetően a legtöbb német egyet tudna érteni. A rendezés jogát Katar olyan országok elől nyerte el, mint Japán, Dél-Korea és az Egyesült Államok – mind olyan országok, ahol létezik értelmezhető futball-kultúra és már eleve rendelkezésre álló sportinfrastruktúra – ezek a dolgok Katar-ról nem mondhatók el. Katar a [The Economist](#) számításai alapján 300 milliárd USD-t költött a világbajnokságra, a rendezési költségek ezzel elképesztő történelmi rekordra ugrottak. Összehasonlításképp az előző két vébé, a brazil és az orosz – melyek szintén nem a költségkímélő pénzügyi tervezésükről voltak híresek – megrendezése egyenként nagyjából [15 milliárd USD-be](#) került. A világbajnokságnak helyszínt adó nyolc stadionból mindössze egy darab állt rendelkezésre 2010-ben, amikor a FIFA Katarnak ítélte a rendezés jogát. Az ország óriási infrastrukturális beruházásokat hajtott végre, melyeknek egy komoly hányadáról szinte már most ki lehet jelteni, hogy klasszikus fehér elefántokká fognak válni a világbajnokságot követően.

A 2022-es labdarúgó világbajnokság kapcsán nem mehetünk el szó nélkül azon vádak mellett, melyek a FIFA-t a korrupció melegágyának festik le. A témával a [Financial Times részletes cikke](#) foglalkozik, amelyben több könyvjárlón keresztül keresi a választ a kérdésre, hogy a „Nyugat hogyan veszítette el a FIFA-t a keleti autokráciák javára?” Csak hogy egyetlen ügyet kiemeljünk, német részről Franz Beckenbauer lobbitevékenysége különös figyelmet érdemel. A „Császár” ellen, aki 2011-ig volt tagja a FIFA végrehajtó bizottságának, pénzmosási és vesztegetési eljárás indult a 2006-os német világbajnokság rendezési jogának megnyerése kapcsán. A FIFA etikai bizottsága végül elévülés miatt ejtette az ügyet, ugyanakkor az egykori német világbajnok játékos az utóbbi két világbajnokság odaítélésében is tevékeny szerepet vállalt – szól az újabb vád. Beckenbauer a [Russian Gas Society nagyköveteként](#) ugyanis kenőpénzt fogadhatott el az orosz és katari rendezés elnyerése érdekében folytatott lobbitevékenységéért. A FIFA 2016-ban [7000 CHF-es büntetést szabott ki](#) Beckenbauerre együttműködés hiányáért a 2018/2022-es vébék kivizsgálása kapcsán zajló nyomozásban. Az egykori válogatott focista természetesen a mai napig minden vádat tagad.

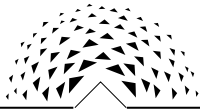
Politikai szempontból a német diplomácia komoly dilemmával szembesül a katar vendéglátóval szembeni pozicionálás kapcsán. A német külpolitika a kormánypártok [koalíciós szerződése](#) alapján hivatalosan is értékalapú külpolitikát követ, ez ugyanakkor jócskán megnehezíti a német gazdasági miniszter Robert Habeck (Zöldek) dolgát, aki Dohánál kilincsel azért, hogy az ország több LNG-t adjon el az orosz gázimportot kivezetni tervező Németországnak. A lényegi kérdés az, hogy az emberi jogokra vagy a munkajogokra vonatkozó német kritika bárhogyan is hozzájárult-e ahhoz, hogy az Öböl menti országban javuljon a helyzet. Ha a katar oldalt nézzük, akkor a válasz egyértelmű: a nyilvános kritikára semmilyen nyitottság nincs meg. Legalábbis erről tanúskodik a katar külügyminiszter Ál Száni [nyilatkozata](#), aki „nagyon arrogáns és nagyon rasszista” jelzőkkel illette a német kritikákat, amelyek – nézőpontja szerint – a nyugati morális imperializmust testesítik meg. Ugyanakkor, ahogy a Beckenbauer-ügy is rámutat, a németek sem makulátlanok. Az ilyen példák pedig szépen összemosásák a határokat, megkérdőjelezve minden olyan szemrehányást, amely Kattarral szemben a *sportwashingot* veti fel.

FEJÉRDY GERGELY

November 17-én a francia államfő, Emmanuel Macron Bangkokban – a G20-csúcstalálkozó margóján –, a thaiföldi fővárosban működő francia gimnázium diákjai előtt egy kérdésre válaszolva hangsúlyozta, hogy nem szabad átpolitizálni a sportot. [Kijelentette](#) továbbá: „Nem tudom, hogy milyen geopolitikai összefüggésben zajlanak majd az olimpiai játékok, amelyeket Franciaországban fogunk rendezni. De az biztos, hogy ezeknek a nagy eseményeknek az a hivatása, hogy minden ország sportolói – köztük olykor háborúban álló országoké is – éltethessék a sportot, illetve az is, hogy a sporton keresztül megtaláljuk a párbeszéd módjait ott is, ahol az emberek többé már nem tudnak beszélni egymással.”

Párizsnak több oka is van az óvatosságra, különösen, hogy 2023-ban Franciaország ad majd helyet a rögbi-világbajnokságnak, 2024-ben pedig az olimpiai játékoknak. A rendezvények kapcsán már több kritika elhangzott, igaz, nem ugyanazok, mint Kattarral kapcsolatban. Párizs esetében leginkább a közbiztonság és a kiadások jelentős mértéke vált ki elégedetlenséget, míg Dohánál az emberi jogok, a munkakörülmények, a környezetvédelmi szempontok figyelmen kívül hagyása. A francia kormány szeretné elhallgattatni a kritikus hangokat a sportrendezvények kapcsán, mert el akarja kerülni, hogy egy ilyen tendencia a jövőendő franciaországi rendezvényeket is „megmérgezze”.

Párizs számára ráadásul Katar fontos partner. A két ország között éppen az idén ötvenéves a diplomáciai kapcsolatok felvétele, és az utóbbi évtizedekben különösen megerősödni látszik a kétoldalú viszonyrendszer, amelynek kiemelkedően

nagy lendületet adott Nicolas Sarkozy elnöksége. Katar fontos a francia vállalkozások számára, 120 vállalat van jelen ebben az országban, de főleg az onnan érkező franciaországi direkt befektetések jelentősek, a 25 milliárd eurót is eléri, ezzel megelőzve pl. még az Egyesült Államokat is ezen a területen. A kis közel-keleti országnak érdekltségei vannak a francia startupokban, a luxusiparban, főleg szállodaláncokban, mint például az Accor, illetve az Airbus repülőgépgyártó cégben is. Nicolas Sarkozy egykori államfő közbenjárására Katar Franciaország leghíresebb futballcsapatának a PSG-nek is tulajdonosa 2011-től, emellett az egykori politikusnak szerepe volt a világbajnokság rendezési jogának elnyerésében is. A kereskedelmi forgalom is jelentős a két ország között, 2021-ben 1,6 milliárd euró értékű volt. A védelmi politika területén is szoros a kapcsolat, Franciaország számára a térség egyik legfontosabb partnere Katar. A fegyverzeteladások mellett a terrorizmus-ellenes együttműködés is fontos tényező. 2019-ben ráadásul megállapodás született arról, hogy a világbajnokság idejére a biztonsági feladatok ellátásában Franciaország kiemelt módon segíti a rendező államot. Ebből a szempontból sem véletlen, hogy Párizs belügyminiszterét Gérard Darmanint küldte a november 20-i nyitórendezvényre Dohába.

A katar sportesemény évek óta vitákat vált ki Franciaországban, mint ahogy például hat évvel ezelőtt, 2018-ban az Oroszország által rendezett világbajnokság is. Ez utóbbi esetben Macron elnök minden korabeli kritika ellenére személyesen végigdrukkolta a francia válogatott mérkőzéseit. Katarba viszont csak akkor szándékozik megjelenni, ha a francia válogatott bejut a döntőbe. A fentebb vázolt okok miatt a francia kormányzat a katar világbajnokságot egyáltalán nem kívánja bojkotálni. A sajtóban megjelenő és az ellenzék által hangoztatott kritikákkal szemben hangsúlyozza, a döntést, hogy Dohában kerüljön sor erre a rangos sporteseményre, nem Franciaország hozta, és nincs semmi értelme a távolmaradásnak, mert semmit sem változtatna a közel-keleti országban tapasztalható problémák vonatkozásában. A francia baloldali ellenzék azonban a bojkott mellett van. A NUPES pártjai (zöldek, szocialisták, a Jean-Luc Mélenchon által vezetett Engedetlen Franciaország és a kommunista párt is.) A jobboldalon a Marine Le Pen névvel fémjelzett, de ma már Jordan Bardella által vezetett Nemzeti Tömörülés szerint túl késő bojkottot hirdetni, habár abban teljesen egyetértenek, hogy soha nem kellett volna Katarban labdarúgó-világbajnokságot rendezni. A Republikánus Párt részéről úgy vélik, hogy lehetetlen nem részt venni állami szinten egy ilyen jelentőségű sporteseményen, de azon valóban érdemesnek tartják gondolkodni, hogy melyik helyszín a legalkalmasabb – például a klíma szempontjából – adott rendezvény megszervezéséhez.

Az elmúlt napokban a francia lakosság körében végzett közvélemény-kutatások szerint a lakosság 42 százaléka gondolja fontosnak az állami szintű bojkott meghirdetését, de csupán 23 százaléka kívánja valamilyen formában személyesen is kifejezésre juttatni nemtetszését. Egyes, főleg baloldali irányítás alatt álló városok a meccsek nyilvános közvetítéséről lemondtak, habár az ilyen irányú döntések mögött legtöbbször az energiatakarékosság a legfontosabb érv.

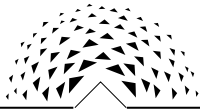
A világbajnokság nyitónapjára tüntetések szervezésére is sor került, de láthatólag Franciaország túl kíván lépni a szervező országban tapasztalt anomáliákon, és elutasítja a rendezvény kapcsán felmerülő, kizárólag politikai célú cselekedeteket, köztük a bojkott is. Ezt jól mutatja az is, hogy a francia válogatott nem csatlakozott például ahhoz a kezdeményezéshez, hogy szivárványos karszalagot vegyen a kékek csapatkapitánya. Általános francia vélemény ugyanis, hogy tiszteletben kell tartani az eseményt befogadó országot, és a sportot nem konfliktusok kreálására, hanem azok kezelésére kell megpróbálni felhasználni.

SOLTÉSZ BÉLA

A világbajnokság minden alkalommal nagy esemény a labdarúgásért közmondásosan rajongó latin-amerikai országok életében, így a közvéleményt elsősorban az foglalkoztatta, hogy a nemzeti válogatottjuk ott lesz-e Katarban. A tornára a Dél-amerikai Labdarúgó-szövetség ([CONMEBOL](#)) képviselőjében négy csapat jutott ki (Argentína, Brazília, Ecuador és Uruguay), míg az Észak- és Közép-amerikai, Karibi Labdarúgó-szövetségek Konföderációja ([CONCACAF](#)) képviselőjében részt vevő négy csapatból kettő latin-amerikai (Costa Rica és Mexikó). A részvétellel kapcsolatban Chile és Ecuador között komoly feszültség alakult ki, Chile ugyanis panaszt tett a FIFA-nál azt állítva, hogy az ecuadori válogatott tagja, Byron Castillo valójában kolumbiai állampolgár. Chile azt szerette volna elérni, hogy az ecuadori csapat ne vehessen részt a tornán (ezáltal Chile jutott volna ki), ám a FIFA [elutasította](#) a keresetet. Amikor Ecuador a bajnokság nyitómeccsén pályára állt, az [ecuadori szurkolók](#) Chilét gyalázó, homofób rigmusokat énekeltek.

A világbajnokságot rendező Katar a latin-amerikai közönség számára egzotikus helyszín, így a tornát megelőző hetekben gyakoriak voltak a katarai szokásokat bemutató, a közel-keleti országba utazó rajongóknak jótanácsokat adó cikkek. Ezek jellemzően semleges hangnemű, a kulturális különbségeket elfogadó írások voltak, amelyek a helyes öltözködésre, viselkedésre és az alkoholfogyasztás szabályaira fókuszáltak (példák [itt](#), [itt](#) és [itt](#)). A bajnokság kezdőnapja előtt hozott katarai döntés, amely megtiltotta a sör árusítását a stadionokban, illetve a szurkolói zónákban megvásárolható sör magas ára [visszatetszést keltett](#) a latin-amerikai szurkolók körében.

A Kattal kapcsolatos emberi jogi problémák, az LMBTQ+-közösség vagy a vendégmunkások helyzete a fentieknél jóval ritkábban volt téma a latin-amerikai országok sajtójában. A világbajnokság kezdete előtt elterjedő bojkottfelhívásokról a média beszámolt ugyan, az érintett latin-amerikai csapatok és szurkolótáborok azonban nem kezdtek szimbolikus akciókba. A CONMEBOL november 7-én kiadott egy [állásfoglalást](#), amely a világnézeti ellentétek és viták felfüggesztését kérte a részt vevő nemzetektől. Ugyanezen a napon a [venezuelai kormány](#) is

védelmébe vette Katart, és a közel-keleti állam ellen megfogalmazott kritikákat – a venezuelai rezsimre jellemző szóhasználatával – „hegemón, fasiszta és birodalmi” kampánynak nevezte, amelynek oka a Nyugat féltékenysége. Más latin-amerikai kormányzati szereplő vagy nemzeti futbalszövetség [nem nyilvánult meg](#) hivatalosan a kérdésben, ugyanakkor Adenor Leonardo Bacchi, ismertebb nevén Tite, a [brazil válogatott szövetségi kapitánya](#) bejelentette, hogy személyesen fog támogatni egy segélyalapot, amelyet a katari építkezéseken megsérült munkások támogatására hoztak létre.

A világbajnokság bojkottját vagy szimbolikus akciók kivitelezését sürgető kezdeményezésekről leginkább az argentin és a brazil sajtó adott hírt. Az alábbiakban egy harminc online cikket áttekintő, 2022. októberi és novemberi megjelenések körében végzett sajtószemle (Argentína [1](#), [2](#), [3](#), [4](#), [5](#), [6](#), [7](#), [8](#); [Bolívia](#); Brazília [1](#), [2](#), [3](#), [4](#), [5](#), [6](#), [7](#), [8](#); [Chile](#); [Ecuador](#); [Guatemala](#); Kolumbia [1](#), [2](#), [3](#); [Kuba](#); Mexikó [1](#), [2](#); [Peru](#); [Uruguay](#); Venezuela [1](#), [2](#)) főbb tanulságai olvashatók. A cikkek mindegyike a világbajnokságról szól, és tartalmazza a boicot(e) kifejezést.

A harminc cikkből huszonnégy egyáltalán nem vonatkoztatta az ügyet az adott latin-amerikai országra. Ezek az írások általában objektíven beszámolnak azokról a kritikákról, amelyek német, francia, dán és egyéb szurkolói csoportok részéről érték Katart, elsősorban az LMBTQ+-közösség üldözése, illetve a vendégmunkások kizsákmányolása és az embertelen munkahelyi körülmények miatt bekövetkezett halálesetek kapcsán. Néhány esetben a cikkek német vagy francia források fordításán alapultak, míg mások helyi újságírók írásai, ugyanakkor nem tartalmaznak semmi olyan kitételt, hogy a latin-amerikai kormányoknak, futbalszövetségeknek, játékosoknak vagy szurkolóknak bármilyen módon reflektálniuk kéne a Katart érő, nagyrészt európai eredetű aggályokra és kritikákra. További három cikk tesz említést a COMEBOL, illetve a venezuelai kormány fentebb említett kiállítására Katar mellett. Egy cikk pedig arról számol be, hogy Brazíliában [Bolsonaro elnök hívei](#) akarják „bojkottálni” a világbajnokságot, ugyanis szerintük az elnök választási csalás áldozata lett, és a tiltakozó mozgalmukról eltereli a figyelmet, ha a brazil közvélemény a futballal foglalkozik. Ennek a bojkottfelhívásnak tehát nincs köze Katarhoz.

Mindössze egy argentin és egy uruguayi cikk tárgyalta a tiltakozó akciók latin-amerikai relevanciáját. Az egyik cikk egy argentin televíziós személyiséget, [Alejandro Fantinót](#) idézi, aki kifejtette, hogy mind a katari emberi jogi helyzet, mind pedig a FIFA korrupszája miatt a világbajnokság „kulturális bojkottjára” lenne szükség, tehát csak a játékra koncentrálni, és nem közvetíteni, nézni és megvitatni azokat az országimázs-tartalmakat, amelyeket a katari állam finanszíroz. A cikkben Fantino maga is megjegyzi, hogy nem számít arra, hogy az argentinok többsége követné a felhívását. A másik cikk szerint a jelenlegi katari kormányzati törekvések hasonlóak ahhoz, amit az [argentín katonai junta](#) szeretett volna elérni az 1978-as világbajnokság megrendezésével, és ahogy akkor Argentína próbált fejlett és sikeres országnak mutatkozni, de a külföldi

sajtó figyelme mégis az emberi jogi problémákra irányult, úgy Katar esetében sem meglepő, hogy erre került a hangsúly. A szerző beszámol arról is, hogy a kolumbiai sztárénekes, Maluma kritikákat kapott, amiért fellépett a nyitórendezvényen, míg mások, így például Shakira lemondták a részvételt.

Össességében tehát elmondható, hogy sem a latin-amerikai politikai, sport-szövetségi és kulturális élet képviselői, sem a játékosok, sem a szurkolók részéről nem volt jelentős tiltakozás, szimbolikus bojkott a katari világbajnokság ellen. A média objektíven, de távolságtartóan kezelte az európai országok ilyesfajta kezdeményezéseit, a közvélemény pedig arra fókuszált, ami számukra a legfontosabb: a mérkőzésekre.